

Κατώτατος Μισθός

Οι εξελίξεις στην Ελλάδα και η εμπειρία της Πορτογαλίας

Σε 20 χώρες της Ε.Ε. ο κατώτατος μισθός καθορίζεται από την κυβέρνηση έπειτα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους (ενδεικτικά αναφέρονται οι Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Βουλγαρία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ισπανία και Τσεχία). Ο καθορισμός του κατώτατου αποκλειστικά μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων καθορίζεται στο Βέλγιο, την Εσθονία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία και την Ουγγαρία. Τη συγκεκριμένη διαδικασία ακολουθούσε και η χώρα μας πριν την ψήφιση του νόμου Ν. 4093/2012. Ως εκ τούτου, στην Ελλάδα ο κατώτατος μισθός για τους εργαζομένους άνω των 25 ετών ανέρχεται σε **586,08 ευρώ μεικτά**, ή σε 683,76 ευρώ με αναγωγή των 14 μισθών σε 12μηνη βάση ενώ για εκείνους κάτω των 25 σε **510,95 ευρώ** επίσης μεικτά, ή σε 596,11 ευρώ μετά την αναγωγή.

Το ύψος του κατωτάτου μισθού σύμφωνα με τους θεσμούς βρίσκεται σε ακολουθία με τις πραγματικές δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας αλλά ταυτόχρονα θα πρέπει όλοι να λάβουμε υπόψη μας και μία σειρά από παραμέτρους που αφορούν στη διαμόρφωση της ζήτησης, στα αξιοπρεπή επίπεδα διαβίωσης αλλά και στις στοχεύσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας και στην αύξηση της πλήρους απασχόλησης.

Σύμφωνα με τα τελευταία ετήσια διαθέσιμα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» για το 2017, περίπου 614.000 εργαζόμενοι (το 33,7% του συνόλου των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα πλήρους αλλά και μερικής/ εκ περιτροπής απασχόλησης) αμείβονται με μεικτό μισθό έως 600 ευρώ. Οι 413.285 εξ αυτών (το 22,65% του συνόλου των εργαζομένων), μάλιστα, έχουν συμβάσεις μερικής ή εκ περιτροπής απασχόλησης, δηλαδή αμείβονται με μεικτό μισθό χαμηλότερο από τον κατώτατο, ενώ περίπου 200.760 (το 11,0% του συνόλου των εργαζομένων) έχουν συμβάσεις πλήρους απασχόλησης και μεικτό μισθό

μεταξύ 501-600 ευρώ, δηλαδή κοντά στο ύψος του κατώτατου (586,08 ευρώ μεικτά). Σε αυτούς περιλαμβάνονται και οι νέοι κάτω των 25 ετών, οι οποίοι λαμβάνουν το 87,2% του κατώτατου μισθού όσων είναι άνω των 25 ετών.

Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι η πρωτοβουλία του Υπουργείου Εργασίας, για αύξηση του κατώτατου μισθού κατά την περίοδο 2019-2022 κινείται προς της σωστή κατεύθυνση. Ειδικότερα, στην Ελλάδα ο κατώτατος μισθός βρίσκεται στο 48% του εθνικού ενδιάμεσου μισθού και για να φτάσει στο 60% θα πρέπει να αυξηθεί σταδιακά κατά 25%. Η υπό συζήτηση αύξηση, σύμφωνα με την ΕΣΕΕ, θα πρέπει να γίνει σταδιακά και σε διάστημα τριών ετών, ώστε από 1/1/2022 ο κατώτατος μισθός να επανέλθει στα 751 ευρώ. Η αύξηση θα είναι υψηλότερη για τους νέους κάτω των 25 ετών αφού αναμένεται να καταργηθεί ο λεγόμενος μεικτός υποκατώτατος μισθός των 510,95 ευρώ, κάτι το οποίο μας βρίσκει σύμφωνους. Η εφαρμογή του πορτογαλικού μοντέλου δηλαδή σε σταδιακή αύξηση του κατώτατου μισθού επιμερισμένη σε 4 ετήσιες δόσεις, ώστε να αντισταθμιστούν σε βάθος χρόνου οι απώλειες στο μισθό, χωρίς ωστόσο να προκληθούν ισχυρά σοκ στην αγορά, είναι ένα καλό παράδειγμα προς μίμηση.

Ειδικότερα, ο κατώτατος μισθός στην Πορτογαλία αναθεωρείται σε ετήσια βάση λαμβάνοντας υπόψη το κόστος διαβίωσης, την εθνική παραγωγικότητα και την κυβερνητική πολιτική απέναντι σε μισθούς και εισοδήματα. Αφορά ενήλικες εργαζομένους (18+) πλήρους απασχόλησης, ενώ οι εργοδότες μπορούν να πληρώνουν τις συμβάσεις μαθητείας 20% λιγότερο. Σύμφωνα με σχετική μελέτη της κυβέρνησης της Πορτογαλίας το 2016, το 21% των Πορτογάλων εργαζομένων (περίπου 648.000 άτομα) πληρώνονταν με τον κατώτατο μισθό.

Πιο αναλυτικά και σύμφωνα με το πορτογαλικό μοντέλο ο καθορισμός του κατώτατου μισθού, έχει αναπροσαρμοστεί κατόπιν τεσσάρων αυξήσεων με αποτέλεσμα από **α)** 485 ευρώ να ανέλθει στα 505 ευρώ στα τέλη 2014 (1^η αύξηση), εν συνεχεία **β)** στα 530 ευρώ το 2016 (2^η αύξηση), **γ)** σε 557 ευρώ το 2017 (3^η αύξηση) και να φθάσει **δ)** τα 580 ευρώ το 2018 (4^η αύξηση), με στόχο να αγγίξει **ε)** τα 600 ευρώ το 2019. Παράλληλα, η ανεργία στη χώρα κινείται πτωτικά, από 17,0% το 2013, διαδοχικά σε 14,5% το 2014, 12,9% το 2015, 11,5% το 2016 και 9,2% το

2017. Παρά δηλαδή τη σταδιακή άνοδο του κατώτατου μισθού, η ανεργία διατηρεί την καθοδική της πορεία.

Πίνακας 1: Κατώτατος μισθός σε επιλεγμένες χώρες, 2018 σε ευρώ (με αναγωγή των 14 μισθών σε 12μηνιαία βάση)

Χώρα	Κατώτατος μισθός (σε ευρώ)
Ιρλανδία	1.613,95
Γερμανία	1.555,84*
Γαλλία	1.498,47
Ισπανία	858,55
Ελλάδα	683,76
Πορτογαλία	676,67
Βουλγαρία	260,76

Πηγή: Trading Economics

*: Στη Γερμανία ο κατώτατος μισθός ορίζεται σε επίπεδο ωρομισθίου (8,84 ευρώ). Ο Πίνακας περιλαμβάνει εκτίμηση υπό την προϋπόθεση 8ωρης εργασίας και 22 εργάσιμων ημερών το μήνα.

Δεν υφίσταται ένας ενιαίος μισθός σε Κύπρο και Ιταλία (καθορίζονται σε κλαδικό επίπεδο).